



Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej



polska pomoc



Biuro Pełnomocnika Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych

Rola samorządu we wsparciu osób niepełnosprawnych w Polsce



Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie powiatowym* (Dz. U. z 2013 r., poz. 595, z późn. zm.) powiat wykonuje określone innymi ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie m.in. wspierania osób niepełnosprawnych.

Ponadto, zgodnie z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) do zadań powiatu należy m.in. podejmowanie działań dotyczących rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

Zakres tych zadań oraz sposób ich realizacji definiuje samorząd powiatowy (art. 35a ust. 1 pkt 1 ww. ustawy).

Zadania te realizowane są przy współudziale środków własnych będących w dyspozycji powiatów, a środki PFRON mają charakter wspierający te zadania.



Zgodnie z art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* środki PFRON są przekazywane przez Prezesa Zarządu PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym na realizację określonych zadań lub rodzajów zadań według algorytmu.

Środki PFRON przekazywane samorządom terytorialnym na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zależą od wysokości kwoty środków finansowych przewidzianych w planie finansowym PFRON na dany rok na realizację ww. zadań przez samorządy. Wzór algorytmu służy jedynie do podziału tych środków finansowych.



Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. *w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym* (Dz. U. Nr 88, poz. 808 z późn. zm.) przy określaniu wysokości środków PFRON dla samorządu powiatowego na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej należy brać pod uwagę m.in. następujące dane:

- kwotę środków przewidzianych w planie finansowym Funduszu na dany rok na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej przez samorządy powiatowe,
- liczbę osób niepełnosprawnych bezrobotnych i liczbę osób niepełnosprawnych poszukujących pracy w powiecie, wyliczoną jako średnia z trzech ostatnich miesięcy, według stanu na koniec miesiąca na podstawie dostępnych danych GUS,
- liczbę powiatów,
- liczbę osób niepełnosprawnych w powiecie.



Decyzję o przeznaczeniu środków PFRON na określone zadania podejmuje rada powiatu (art. 35a ust. 3 ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*), która dokonując określonych rozstrzygnięć powinna uwzględniać zapisy powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych, którego opracowanie i realizacja jest zadaniem powiatu (art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*), jak i aktualne, zidentyfikowane potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców.

W związku z powyższym podział środków PFRON na realizację poszczególnych form aktywizacji społecznej i zawodowej należy do zadań samorządu terytorialnego.



Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej



polska pomoc



Biuro Pełnomocnika Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne mogą otrzymać pomoc ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zasadach określonych w przepisach ustawy o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz w jej aktach wykonawczych.



Formy wsparcia osób niepełnosprawnych

- ❖ uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej;
- ❖ dofinansowanie:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
 - likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się;
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny;
 - zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
 - usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.



Warsztaty terapii zajęciowej:

- uczestnikiem warsztatu jest osoba niepełnosprawna niezdolna do podjęcia pracy, posiadająca w orzeczeniu o niepełnosprawności wskazanie do terapii zajęciowej;
- celem działania warsztatu jest rehabilitacja społeczna oraz aktywizacja zawodowa w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne;



- rehabilitacja odbywa się poprzez zastosowanie różnorodnych technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy, prowadzonych w poszczególnych pracowniach terapeutycznych;
- warsztaty tworzone są przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty (np. jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorców (np. zakłady pracy chronionej));



Koszty utworzenia, działalności i wynikające ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu są współfinansowane ze środków PFRON oraz ze środków samorządu powiatowego, lub innych źródeł:

- maksymalnie 90% ze środków PFRON i co najmniej 10% ze środków samorządu powiatowego (procentowy udział samorządu powiatowego w kosztach, może być zmniejszony, pod warunkiem znalezienia innych źródeł finansowania, przeznaczanych w szczególności na rozwój warsztatu).



Turnusy rehabilitacyjne:

- zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu;



- osoba niepełnosprawna może uzyskać dofinansowanie do turnusu, pod warunkiem otrzymania skierowania od lekarza oraz spełnienia kryterium dochodowego;
- wysokość dofinansowania uzależniona jest od stopnia niepełnosprawności danej osoby;
- niektórym osobom niepełnosprawnym może być przyznane dofinansowanie pobytu na turnusie ich opiekuna;
- turnus powinien trwać minimum 14 dni i odbywać się w ośrodkach wpisanych do rejestru ośrodków.



Likwidacja barier - architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się:

Zgodnie z definicją słownikową

- bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienie występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki rozwiązania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym;



- bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie;
- bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.



Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych przysługuje osobom niepełnosprawnym raz na 3 lata. O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych osoba niepełnosprawna może ubiegać się w każdym czasie;

- wysokość dofinansowania wynosi do 80% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Konieczne jest więc pokrycie z własnych dochodów przynajmniej 20% kosztów.



Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny:

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności jeżeli:

- spełni kryterium dochodowe,
- zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu.

Wysokość dofinansowania wynosi do 60% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.



Udzielając dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego należy mieć na uwadze, że chodzi o sprzęt wspomagający proces rehabilitacji w rozumieniu art. 7 ust. 1 ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, zgodnie z którym rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Zatem do sprzętu rehabilitacyjnego można zaliczyć różnorodne urządzenia, których wybór zależy od rodzaju niepełnosprawności i od indywidualnych uwarunkowań psychofizycznych osoby niepełnosprawnej, która będzie korzystała z tego sprzętu.



Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:

W myśl przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r.

o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.)

przedmiotowe zaopatrzenie przysługuje osobie ubezpieczonej, a także pozostającemu na jej utrzymaniu dziecku i finansowane jest ze środków będących w dyspozycji Narodowego Funduszu Zdrowia.



W przypadku, jeżeli zachodzi konieczność wniesienia wkładu własnego niezbędnego do zakupu przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego, osoba niepełnosprawna może ubiegać się – w powiatowym centrum pomocy rodzinie – o dofinansowanie ze środków PFRON kosztów pokrytych z własnych środków finansowych, jeżeli średni miesięczny dochód tej osoby obliczony zgodnie z rozporządzeniem nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia - na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym.



Wysokość dofinansowania wynosi:

- do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny, jeżeli taki udział jest wymagany przez przepisy,
- do 150% sumy kwoty limitu, o których mowa powyżej, wyznaczonego przez ministra właściwego ds. zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.



Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika:

O dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika mogą się starać osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Wysokość dofinansowania usług tłumaczy nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia.

Wniosek o dofinansowanie usług tłumaczy osoba niepełnosprawna może złożyć w każdym czasie.